

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. DIONYSII || CARTHVSIANI, DE || DOCTRINA ET REGV-||lis
vitae Christianæ**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, 1577

VD16 D 1959

Dilige[n]tior inquisitio, qualiter vnusquisq[ue] Christianus co[n]uersari
debet, ex Apostolicis documentis 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60177)

26 D. DIONYS. CARTH.
postulantes, hospitarè & piè propter
Deum tractare dignantur?

*Diligentior inquisitio qualiter debe-
at vnusquisq; Christianus conuer-
sari, ex apostolicis docu-
mentis.*

Artic. III:

1. Pet. 2.

DEponentes omnem maliti-
am, & omnem dolum, & si-
mulationes, inuidias & de-
tractiones. sicut modò geni-
ti, infantes, rationabiles, sine dolo:
lac concupiscite, vt in eo crescatis in
salutem. Ea quæ sancti Apostoli in su-
is scripserunt epistolis, quæ canonicæ
appellantur, ad vniuersos credentes
communitè & pro maxima pertinēt
parte. Aliqua tamen breuiter inserunt,
quæ ad quosdam specialiter pertinēt,
vtpote ad parentes ac filios, ad præsi-
dentes & pastores, ad Episcopos at-
que diaconos, ad Dominos & mini-
stros, vt infrà tangetur. Cætera spe-
ctant ad omnes per modum præcepti,
aut consilij, vel doctrinæ. Porrò, iam
introducenda autoritas omnes & singu-
los concernit & obligat Christianos,
in qua

DE VITA CHRISTIAN. 27

in qua glotiosissimus Apostolici ordinis vertex, omnium gerens curam, tanquam cunctorum prælatus fidelium, cōpendiose describit, à quibus vitijs debeat omnis Christianus esse immunis, & quibus virtutibus decoratus. Oportet namque imprimis à vitijs expurgari, deinde mox virtutibus expoliri. Quæ duo consequuntur se mutuò, nec purgatur homo à vitijs, nisi recipiēdo virtutes illis cōtrarias, de vitijs loquēdo mortalibus: quia non potest contingere, quòd homo adultæ ætatis nec sit vitiosus, nec virtuosus: hoc est, nec in statu damnationis. neque in statu salutis. Ideo dixit Psalmista: Declina à malo & fac bonum. Hæc etenim sunt quasi duæ integrales partes iustitiæ, conformiter in arte & practica medicinæ, oportet in primis noxios humores expellere, deinde sanitatē inducere. Atque in Republica necesse est repellere hostes. & eos abijcere qui bonum commune & tutam ac pacificam proximorum cohabitationem impediunt: sicque pacē conseruare communem. Itaque iubet summus ille Apostolus, vt omnis Christi fidelis oēm deponat malitiam, id est, excogitatam ac deliberatā pra-

b z

uita

uitatem, seu omnem habitum vitiosum, consuetudinemq; peruersam, & omnem dolum in verbis & in factis. Nempe dolus, fraus & vsura directe repugnant & contrariantur tam charitati, quam iustitiæ, & item veræ prudentiæ. Et quantum ad hoc, sunt peccata mortalia: quamuis interdum, propter actus modicitatē, sint venialia mala, sicut & cæteri primi ac modici motus & actus superbiæ & aliorum mortalium vitiorū. Hinc enim ait scriptura: Virū sanguinū & dolosum abominabitur Dñs. Salomon quoq;: Vir, inq; astutus odiosus est. Simulare enim est hypocritarū. Et cōtra hypocrisim Christus in euangelio potissime prædicat. Simulatio etiā colūbinæ repugnat simplicitati. Meritò igitur affirmat scriptura Simulatores & callidi prouocant irā Dei. Et oēs detractiones. Multę enim sunt species detractionis, quæ ex suo genere est peccatū valde mortale, & infectinum, non solūm detrahentē, sed & audientem, si consentiat, perimens. Et inuidias, Inuidia enim est dolor seu moeror de prosperitatib⁹ proximorū. Sicut modò geniti infantes, id est, instar paruulorum & infantū mox natorum,

Dolus
Fraus
Vsura

Psalms. 5.
Prou. 14.

Mat. 6. 13. 23.
Lucæ 6.
Iob 36.

Detractio
quale peccati.

Inuidia
quid.

DE VITA CHRISTIAN. 29

torum, quantū ad innocentiam & Christianam simplicitatis sinceritatem & innocuitatem, ad quam oportet nos esse reductos, si Deo placebimus, cum dicat saluator: Nisi conuersi fueritis, & efficiamini sicut paruuli, non intrabitis in regnum caelorum Rationabiles, id est, discreti, & rectae rationis sequentes iudiciam. Sine dolo, sicut iam dictum est. Vnde & apud Esaiam asseritur. Fraudulenti vasa pessima sunt. Ipse enim cogitationes concinnabit ad perdendos mites in sermone mendacij. Malachias quoque ait. Maledictus dolosus. Lac concupiscite, id est, pura ac nitida fidei documenta: & imprimis faciliores doctrinas, quibus primò instrui ac refici intellectum necesse est, sicut Corinthiis scribit Apostolus. Quasi paruulis in Christo lac dedi, non solidum cibum. Vt in eo crescatis in salutem, id est, per spiritalem huius lactis seu doctrine refectionem, proficiatis in gratia & virtute atque ad meliora pertingatis charismata.

Eccè ista ad quolibet pertinent Christianum. Sed & alia multa precepta ac documenta, quae in suis duabus scribit epistolis sacratissimus Petrus. Verum, si velim omnia ita exponere, opusculum

Simplicitas.

Matth. 18.

Isaia 32.

Malach. 1.

1. Cor. 3.

lum istud fieret nimis prolixum : imò
 & contra intentionem agerem præfa-
 ti deuotissimi patris, cuius intuitu &
 amore hæc scribo, qui & notabilia pe-
 tijt exempla subiungi, quanquam pro-
 pter bonum commune ac Dei hono-
 rem totum hoc principaliter fiat. Ad
 quem itidem finem ille quoque vni-
 uersum suum refert conatum. Dein-
 ceptus igitur textum scripturæ breuiter
 tangam, expositione prolixa omissa,
 vt vitetur prolixitas. Rursus itaque ad
 omnem spectat Christi fidelem imple-
 re, quod in sua prima canonica idem
 ait archiapostolus: Omnes estote vna-
 nimes, id est, in bonis concordēs: com-
 patientes: fraternitatis, id est, proxi-
 morum amatores, misericordes, mo-
 desti, humiles : non reddentes malum
 pro malo, sed è contrario benedicen-
 tes, quia in hoc vocati estis. id est, ideò
 estis Christiani effecti, vt ita agatis
 Vel, in hoc, id est, in tali forma reddi-
 tionis boni pro malo estis à Deo gra-
 tiosè conuersi, qui tribuit nobis bona
 pro malis. Quocirca sciendum, quòd
 nunquam licet reddere malum culpæ,
 pro malo culpæ, vt faciunt impatien-
 tes, iracundi, superbi, qui iniuriantibus

1. Pet 3.

*Malum pro
 malo redde-
 re.*

DE VITA CHRISTIAN. 31

bus & irascentibus sibi vicissim irascuntur, atque iniuriantur. quidam etiam superiores aut correptores. qui dum delinquentes immoderatè, infestiuè aspernanter, turbulenter, impatienter, aut cum immoderatione iræ corripunt, seipsos sæpè grauius lædunt, dum proximos aut subditos suos intèndunt curare. Porro, malum poenæ pro malo culpæ infligere, his licet, qui publica funguntur autoritate, aut ex iure ius corrigendi sortiti sunt. Cæteris non licet vlesci seipsos, imò nec suam, neque alienam iniuriam. Nihilominus possunt zelo iustitiæ ex charitate, vt iniquitas reprimatur, superioribus causam suam committere, & iuxta iuris tenorem satisfactionem exigere. Attamen melius esset totum propter Deum ex corde dimittere, nisi ex hoc derogaretur iustitiæ, & improbi fierent ad iniuriandum alijs proniores. Et in tali casu debet veraciter Christianus libenter satisfactionem dimittere, quantum in se est, reputando se maioribus iniurijs dignum, seu CHRISTI intuitu & amore, & vt suæ passioni aliquo qualiter conformetur. Tamen ob

causas præactas, & vt reus in vita hac reprimatur à peccatis, ac debitè puniatur, ne pereat in æternum, potest meritoriè satisfactionem seu delinquentis castigationem requirere.

1. Pet. 4.

Prov. 10.

Insuper ad quemlibet pertinet Christianum, quod idem summus Christi vicarius in sua prima digessit epistola: Estote prudentes, & vigilate in orationibus. Ante omnia mutuam in vobis charitatem continuam habentes, quoniam charitas operit multitudinem peccatorum: id est, suo feruore, communiōe, ac merito vitia tollit, consumit, & quasi non fuerint, delet. Hospitales inuicem sine murmuratione. Sobrij estote, omnem sollicitudinem vestram proijcientes in Deum; quoniam ipsi cura est de vobis: id est, in DEO præcipuè confidatis, immoderatam sollicitudinem deuitantes, eò quòd DEVS omnium prouidentiam habeat, specialiter rationalium creaturarum. Animas vestras castificate, id est, à vitijs, præsertim ab incontinentia, expurgate, in obedientia charitatis, id est, sponte, & ex spiritali dilectione, non coactè, obediendo superiorum præceptis, simplici ex corde,
omni.

DE VITA CHRISTIAN. 33

omni videlicet duplicitate ac simula-
tione exclusis. Diligite inuicem at-
tentiùs, cum dicat Saluator: In hoc *Ioan. 13.*
cognoscent omnes, quia discipuli mei
estis, si dilectionem habueritis ad in-
uicem. Hoc ergò implendum est at-
tentiùs, id est, valde attentè seu dili-
genter. Aliàs nanq; perit omne quod
agimus, nec saluari poterimus. Sic est
enim voluntas DEI, id est, diuinæ vo-
luntatis præceptum, vt benefaciētes,
obmutescere faciatis, quantum in vo-
bis est, imprudentium hominū (q̄ pro-
ni sunt alios intimatorè ac temerè iu-
dicare) ignorantiam: ita vt non habe-
ant occasionem datam aut rationabi-
lem malè iudicandi de vobis: Vnus-
quisque sicut accepit gratiam, in al-
terarum illam administrantes: id
est, quilibet vestrum dona gratiæ &
beneficia de super sibi collata, proxi-
mis suis libenter communicet, loco
saltem ac tempore opportuno. prout
charitas exigit, vt ad opera misericor-
diæ tam corporalia, quam spiritualia
pronus sit, prout statui suo conuenit.
Communicantes CHRISTI pas-
sionibus; id est, in aduersis & afflictio-

b s nibus

nibus corporis, per quas Christi persecutioni & passioni aliquo modo conformamini gaudete, in Domino patientiam conseruando, ac gratias DEO agendo, in quantum aduersa sunt animæ tam multipliciter expedientia.

Lucæ 1. Dominum Christum sanctificate, id est, sanctum esse cognoscite, operibusque monstrate in sanctitate & iustitiæ ei iugiter seruiendo in tordibus vestris: imò & in corporibus quoque, cum dicat Apostolus: Glorificate & portate

Galat 6.

DEVM in corpore vestro, Ex his accipi potest exhortatio copiosa ad populum, & elici, quàm indigni sint Christiani vocati, quicumque sunt malitiosi, dolosi & fraudulentissimi, simulatores & callidi, inuidi & detractores, gulosi ac lubrici, discordes, crudeles, immisericordes, superbi, immites seu vindicatiui, impatientes, acediosi & inobedientes.

De eadem materia, ex epistolis Pauli Apostoli.

Artic. IIII.

Estote